

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”

Кафедра історії та права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Леонід БАЧУРІН

«_____» _____ 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ**

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність: 033 Філософія

Освітня програма: Філософія

Мова навчання: українська

Покровськ – 2021

Робоча програма з дисципліни «Філософія економіки» для студентів спеціальності 033 Філософія.

01 вересня 2021 року. – 8 с.

Розробник: Нікульчев М. О., доцент, к. філос. н., доц. каф. ІтаП

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ІтаП

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2021 р.

Завідувач кафедри ІтаП _____ Лариса МОІСЄЄНКО

Схвалено науково-методичною комісією 03 Гуманітарні науки

Протокол №1 від 1 вересня 2021 р.

Голова НМК _____ Микола НІКУЛЬЧЕВ

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Вибіркова	
Обсяг в кредитах ЄКТС	4	
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом:	120	
в тому числі:		
лекції:	32	
практичні заняття:		
лабораторні заняття:		
семінари:	32	
самостійна робота:	56	
Форма підсумкового контролю	Екзамен	
Дисципліну викладають	Нікульчев М. О. (mykola.nikulchev@donntu.edu.ua) https://donntu.edu.ua/gorn/kafedra-ip	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни "Філософія економіки": формування і розвиток у студентів особистісних якостей та формування загально- культурних (універсальних) компетентностей у вигляді системи світоглядних знань про буття людини, найістотніші взаємовідносини з природою, суспільством і духовним життям у всіх основних формах його існування.

Завдання навчальної дисципліни – це: оволодіння загальною проблематикою та змістом головних напрямів філософії економіки; сприяння формуванню духовно-моральних цінностей, економічної культури особистості; набуття вмінь і навичок аналізу сучасної соціальної реальності у єдності економічного, політичного та культурного вимірів.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

предмет, структуру і функції філософії економіки; головні ідеї та концепції за окремими розділами філософії економіки (господарська етика; філософія власності, філософія праці, філософія грошей, багатства та розподілу);

філософські здобутки щодо вивчення сучасної інформаційної стадії розвитку суспільства;

уміти:

застосовувати понятійний апарат і методологію філософії економіки для аналізу сучасної соціокультурної ситуації; визначати економічні чинники розвитку суспільства.

володіти: власними світоглядними установками на засадах розуміння суспільного життя у єдності економічного, політичного та культурного вимірів.

Компетентності:

1. Логічність, послідовність, систематичність та аргументованість міркувань.
2. Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.
3. Здатність використовувати (як усно, так і письмово) державну мову в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні, читати фахову літературу англійською мовою.

4. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.

5. Розуміння сенсу філософії – її інтелектуального й соціокультурного призначення, пізнавальних та культурних можливостей, історичної ролі.

6. Здатність виокремити змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

7. Володіння навичками викладання основ філософії, в тому числі обізнаність у методиках викладання (за наявності в освітній програмі циклу психолого-педагогічних та методичних дисциплін і проходження відповідних практик).

Програмні результати навчання:

1. Орієнтуватися в основних напрямках та тенденціях сучасного філософського дискурсу, їх зв'язках з попередньою інтелектуальною історією.

2. Аналізувати та інтерпретувати гуманітарні тексти, виокремлювати та відтворювати смислову структуру тексту, оцінювати послідовність та валідність аргументації, виділяти продуктивні ідеї.

3. Співвідносити різні філософські традиції, встановлювати їх особливості.

3. Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

Знання:

- Основ філософії, розвиток потреби оволодіння філософською культурою як необхідною складовою власної професійної культури.

- Сутності основних категорій наукового пізнання.

- Поглядів основних світових та вітчизняних філософів.

- Тенденцій розвитку філософських систем, сучасного соціального та наукового процесу.

Уміння:

- Самостійно аналізувати філософську наукову літературу та застосовувати категоріально-понятійний апарат філософії як методологічну основу для власного дослідження.

- Відрізняти прояви буденного, релігійного та наукового світоглядів та відповідно оцінювати їх.

- Розвивати свій кругозір та виробляти в собі елементи філософського світогляду.

- Осмислювати соціальні явища й процеси, орієнтуватися в них.

- Здійснювати пошук інформації через бібліотечні фонди, комп'ютерні системи інформаційного забезпечення, періодичну пресу.

- Використовувати набуті знання для аналізу глибинних змін, що відбуваються у всіх сферах суспільного життя під впливом науки, техніки для соціальної і гуманітарної оцінки науково-технічної діяльності та її наслідків як позитивного так і негативного аспектів (соціальних, екологічних та інших).

- Використовуючи філософський і, зокрема етичний потенціал курсу філософії та наукове пізнання щоби навчити долати крайнощі ідеології сциєнтизму і технократизму на шляху більш конструктивного підходу, що дозволяє позитивно осмислювати і вирішувати проблеми, породжувані наукою і технікою з позицій раціоналістичних і гуманістичних.

- Планувати та наповнювати необхідним змістовним матеріалом лекції, семінари тощо з філософських дисциплін.

- Знати й уміти використовувати методи та методики викладання матеріалу на заняттях у закладах різного рівня акредитації.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамени;
- стандартизовані тести;
- індивідуальні та командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- виступи на наукових заходах;

- інші види індивідуальних та групових завдань.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання під час поточного контролю (за результатами семінарських занять та виконання індивідуальних або групових завдань) та підсумкового контролю.

	C.1/C.2	C.3/C.4	C.5/C.6	C.7/C.8	C.9/C.10	C.11/C.12	C.13/C.14	C.15/C.16	Інд. завд.	Поточний контроль	Іспит	Максимальний бал
Рядок 1	2/2	2/2	2/2	2/2	3/3	3/3	3/3	3/3		40	60	100
Рядок 2	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1		16	60	76

У Рядку 1 зазначено можливу кількість балів для денної форми навчання. При відпрацюванні С/З, які пропущені з поважної причини (за наявності підтверджуючого документа), студент має можливість отримати до 2 балів за кожну з відпрацьованих тем (Рядок 1). У другому рядку наведена можлива максимальна кількість балів за відпрацьовані С/З при пропускі без поважної причини. При пропусках Лекцій їх необхідно самостійно законспектувати (згідно плану) та продемонструвати викладачеві наявність конспекту й переказати стисло його вміст. До іспиту допускаються студенти, які не мають пропусків Лекційних та С/З або вчасно (до передіспитової консультації) відпрацювали їх.

Результати підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та чотирибальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Відповідність між шкалами встановлюється наступним чином:

Оцінка	
За 100-бальною шкалою	Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики, диференційованого заліку, кваліфікаційного екзамену, випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (проекту)
90 – 100	відмінно
74 – 89	добре
60 – 73	задовільно
0 – 59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Економіка як предмет філософського осмислення.

Тема 2. Антропологічний вимір економіки. Людина як суб'єкт економічної діяльності.

Тема 3. Економічна культура. Моральні аспекти економічної діяльності.

Тема 4. Філософія власності. Філософія праці. Філософія грошей.

Тема 5. Філософська типологізація економіки.

Тема 6. Ринок: ідейно-політичні та духовні засади.

Тема 7. Соціальні та антропологічні наслідки інформатизації економіки.

Тема 8. Економічні аспекти глобалізації.

6.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Тема 1. Економіка як предмет філософського	4	

	осмислення.		
2	Тема 2. Антропологічний вимір економіки. Людина як суб'єкт економічної діяльності.	4	
3	Тема 3. Економічна культура. Моральні аспекти економічної діяльності.	4	
4	Тема 4. Філософія власності. Філософія праці. Філософія грошей.	4	
5	Тема 5. Філософська типологізація економіки.	4	
6	Тема 6. Ринок: ідейно-політичні та духовні засади.	4	
7	Тема 7. Соціальні та антропологічні наслідки інформатизації економіки.	4	
8	Тема 8. Економічні аспекти глобалізації.	4	
	Усього годин	32	

6.3. Теми лабораторних занять

Лабораторних занять не передбачено.

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Тема 1. Економіка як предмет філософського осмислення.	7	
2	Тема 2. Антропологічний вимір економіки. Людина як суб'єкт економічної діяльності.	7	
3	Тема 3. Економічна культура. Моральні аспекти економічної діяльності.	7	
4	Тема 4. Філософія власності. Філософія праці. Філософія грошей.	7	
5	Тема 5. Філософська типологізація економіки.	7	
6	Тема 6. Ринок: ідейно-політичні та духовні засади.	7	
7	Тема 7. Соціальні та антропологічні наслідки інформатизації економіки.	7	
8	Тема 8. Економічні аспекти глобалізації.	7	
	Усього годин	56	

7. Рекомендована література

7.1. Основна

1. Хрестоматія з історії європейської філософії : навч. посіб / ред. В.Л. Петрушенко . — Львів : Новий Світ-2000, 2020 . — 572 с.
2. Історія філософії : підручник / Г.І. Волинка, В.І. Гусєв, Н.Г. Мозгова та ін. ; ред. Г.І. Волинка . — 2-ге вид. — Київ : Каравела, 2015 . — 479 с.
3. Філософи Донбасу : Історико-теоретичні нариси . — Донецьк : ГО "Асоціація філософів і релігієзнавців", ТОВ "Східний видавничий дім", 2014 . — 299 с.
4. Основи філософських знань : Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство : навч. посіб. — К. : ЦУЛ, 2008 . — 1028 с.
5. Вступ до філософії : кредитно-модульний курс : навч. посіб. ; /за ред. Л.М. Нікітіна . — 3-тє вид., доп. та перероб. — К. : ЦУЛ, 2008 . — 257 с.
6. Історія філософії : підручник / Г.І. Волинка, В.І. Гусєв, Н.Г. Мозгова та ін. ; ред. Г.І. Волинка . — 2-ге вид. — Київ : Каравела, 2015 . — 479 с.
7. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи : Хрестоматія / В.П. Андрущенко, Т.І. Андрущенко, Н.Б. Адаменко та ін. ; ред. Г.І. Волинка . — К. : Каравела, 2019 . — 464 с.
8. Філософія : підруч. для студ. вищих навч. закл. / Л.В. Губерський, В.П. Андрущенко, А.О. Баумейстер та ін. — 2-ге вид, перероб. та доп. — Харків : Фоліо, 2018 . — 621 с.
9. Філософія : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів усіх спец. / К.В. Кислюк . — 3-є вид. виправ. — Київ : вид-во Кондор, 2016 . — 230 с.
10. Філософія : навч. посіб. : вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії / В.Л. Петрушенко . — Львів : вид-во Львівської політехніки, 2014 . — 596 с.

7.2. Допоміжна

1. Андрущенко В. П., Михальченко М. І. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В. П. Андрущенко, М. І. Михальченко. — 2-ге вид., випр. й доп. — К. : Вид-во «Гене́за», 1996. — 368 с.
2. Голубинцев В. О., Данцев А. А., Любченко В. С. Философия для технических вузов : учебник / В. О. Голубинцев, А. А. Данцев, В. С. Любченко. — Ростов н/Д. : Феникс, 2001. — 512 с.
3. История философии: учеб. пособие / Под ред. В. М. Мавельман и Е. М. Пенкова. — М. : Изд-во ПРИОР, 1997. — 464 с.
4. Історія філософії: підручник / Кер. авт. кол. В. Г. Кремень. — 2-ге вид., перероб. та доп.. — Х. : Прапор, 2003. — 768 с.
5. Кохановский В. П. Философия и методология науки : учебник / В. П. Кохановский. — Ростов н/Д. : Феникс, 1999. — 576 с.
6. Спиркин А. Г. Философия : учебник / А. Г. Спиркин. — М. : Гардарики, 2001. — 816 с.
7. Философия : учеб. пособие / Авт. кол. под рук. Е. Ф. Осичнюка, В. С. Зубова. — 2-е изд. — К. : Изд-во «Ника-Центр», 1997. — 384 с.
8. Алексеев П. В. Социальная философия : учеб. пособие П. В. Алексеев. — М. : ООО «ТК Велби», 2003. — 256 с.
9. Кальной И. И. Философия : учебник. — Симферополь : Бизнес-Информ, 2003. — 448 с.
10. Крапивенский С. Э. Социальная философия : учебник. — 4-е изд., испр. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. — 416 с.
11. Лазарев Ф. В., Трифонова М. К. Философия : учеб. пособие. — 2-е изд., перераб. и доп. — Симферополь : СОНАТ, 2003. — 352 с.
12. Мареев С. Н., Мареева Е. В. История философии (общий курс) : учеб. пособие /С. Н. марев, Е. В. Марева. — М. : Академический Проект, 2003. — 880 с.
13. Огородник І. В., Огородник В. В. Історія філософської думки в Україні : курс лекцій: навч. посібник / І. В. Огородник, В. В. Огородник. — К. : Вища шк.; Т-во «Знання», КОО, 1999. — 543 с.
14. Философия : учеб. пособие / Под общ. ред. Ю. А. Харина. — Мн. : Тетра Системс, 1998. — 432 с.
15. Філософія : навч. посібник / За ред. І. Ф. Надольного. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К. : Вікар, 2001. — 457 с.
16. Філософія : підручник / За заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача. — 3-тє вид., перероб. і доп. — Х.: Прапор, 2004. — 736 с.

8. Інформаційні ресурси

1. <http://www.osvita.org.ua/library/philosophy/>
2. https://www.umsa.edu.ua/storage/kf_filosof/files/6oT7nwlcLkZyC3ZHNzJiIY3pCdIpyB6hP2Yij8SN.pdf
3. https://shron1.chtyvo.org.ua/Horlach_Mykola/Osnovy_filosofskykh_znan.pdf
4. http://eprints.zu.edu.ua/20184/1/Saukh_Filosofija.pdf
5. https://shron1.chtyvo.org.ua/Petrushenko_Viktor/Filosofii_Kurs_lektsii.pdf
6. <https://app.box.com/s/ftf8eppmx36i83sab9759aqux7171dra>

ЗАТВЕРДЖЕНО